

ABSTRACT

The subject of this article deals with several antic coin finds, all made in Sibiu county in the last ten years. For two of them, the year of the finding is unknown.

Informations exist regarding greek, dacian and, especially roman coins from the city of Sibiu and other seven sites, all located in the county. In Sibiu, a greek hoard was unearthed, as well as a dacian and a roman coin. Near several towns and villages, a few roman silver and bronze coins have also been found. For a village and a mountain resort, the coin finds also mean their introduction in the county's archaeological repertoire.

În ultimii zece ani, în județul Sibiu au fost descoperite alte monede antice. Dintre acestea, câteva au rezultat în urma cercetărilor arheologice, dar cele mai multe au fost descoperite fortuit.

Această scurtă semnalare conține informații despre un tezaur format din emisiuni de Apollonia și/sau Dyrhachium, o monedă geto-dacică și opt romane. Acestea provin atât din orașul Sibiu, cât și din alte opt localități din județ.

Monede grecești

Sibiu. În anul 1996 sau 1997, cu ocazia unor lucrări cu caracter utilitar efectuate în imediata apropiere a centralei termice din cartierul Ștrand, a fost descoperit un tezaur monetar compus din câteva sute de drahme emise de Apollonia și/sau Dyrhachium. Tezaurul nu a fost recuperat¹⁷.

Monede geto-dacice

Sibiu. În urma cercetărilor arheologice efectuate în anul 2000 la rotonda din Piața Huet, a fost descoperită și o monedă dacică, aflata în stare fragmentară:

Tip Aiud – Cugir

AR, tetradrahmă, →, 5,23 g; 32 x 31 mm.

Preda, p. 296, grupa A, a. Sec. II î.e.n.- începutul sec. I î.e.n.

Descoperită în S₁, la -1, 80 m, în exteriorul rotondei¹⁸.

Monede romane

Armeni, comuna Loamneș

Înainte de anul 2004, în grădina unui localnic a fost descoperit un sestert emis de Marcus Aurelius¹⁹.

Apoldu de Sus, comuna Miercurea Sibiului

Înainte de anul 2000, în pădurea *Dumbrava* a fost descoperit un sestert databil în secolul II²⁰.

Bâlea (Cascadă sau Lac)

Un denar imperial a fost descoperit în deceniul 9 al secolului trecut în această localitate.

Septimius Severus

AR, denar, ↗, 3,46 g; 18 mm.

RIC IV/I 37. Roma, an 194²¹.

Cristian

În urma unei periegeze efectuate în anul 2001 la baza ramei de dealuri din partea de nord a orașului, în apropierea „Drumului Vacilor”, a fost descoperit o monedă romană.

Severus Alexander: Herennia Sallustia Orbiana.

AR, denar, 2,28 g; 19 x 16 mm.

¹⁷ Informație Dr. Oltea Dudău.

¹⁸ P. Munteanu – Beșliu, A. Georgescu, N. Rodean, în *Apvlm XXXVII/1*, 2000, p. 477.

¹⁹ Determinarea după catalog nu a putut fi făcută datorită timpului scurt în care piesa a fost disponibilă. Situație identică la exemplarul descoperit la Șeica Mică.

²⁰ Informație muzeograf Adrian Georgescu.

²¹ C. Munteanu, în *Cymidava*, XXVII, 2004, p. 282, nr. 2.

RIC IV/II 319. Roma, emisiune post-mortem²².

Ghijasa de Jos, comuna Nocrich

În urma cercetărilor arheologice efectuate în anul 1996 în punctul denumit *Holdele Domnilor*, a fost descoperită o monedă romană din bronz²³.

Mediaș

O monedă romană provine din împrejurimile acestui oraș.

Antoninus Pius

AE, sestert, ↖, 20 g; 29 x 31 mm.

RIC III 868. Roma, anii 150-151.

Sibiu

Aflată cu certitudine în poziție secundară, o monedă romană din bronz (un sestert) a rezultat în urma cercetărilor arheologice efectuate la intrarea în gangul imobilului de la nr. 17 (partea stângă), situat pe str. Nicolae Bălcescu²⁴.

Șeica Mică

În locul denumit *Cetatea Veche* (*Cetate, Alte Burg*) a fost descoperit și un sestert (sec. II-III). Împreună cu alte câteva monede medievale²⁵, este păstrat într-o colecție privată din localitate²⁶.

Oarecum surprinzător, în orașul Sibiu au fost descoperite cele mai multe dintre monedele semnalate cu acest prilej. După tezaurul format din emisiuni monetare romane descoperit în secolul XIX în curtea fostei cazărmi de lângă râul Cibin și cunoscut în literatura de specialitate ca tezaurul de la Turnișor²⁷, un al doilea tezaur, format din emisiuni monetare grecești, a fost descoperit în cartierul Ștrand. Remarcăm descoperirea primei monede dacice pe teritoriul orașului, descoperită în exteriorul rotondei din Piața Huet. În schimb, este greu de precizat felul în care a ajuns respectiva monedă romană lângă un imobil situat în centrul istoric al orașului, unde vestigii din epoca romană nu au fost atestate. Monede romane din secolele II-IV au mai fost descoperite, dar în fostele localități (actualmente cartiere ale orașului Sibiu), Gușterița și Turnișor²⁸.

Prin cele două monede descoperite, pe harta arheologică a județului apar acum localitățile Armeni și Bâlea. Localitățile Apoldu de Sus, Mediaș și Șeica Mică sunt cunoscute în literatura de specialitate pentru monedele romane republicane sau imperiale descoperite. În localitățile Cristian și Ghijasa de Jos nu au mai fost descoperite până acum monede romane, dar exemplarele provin cu certitudine din sit roman, una fiind descoperită în urma unei periegheze efectuate pe suprafața unei așezări rurale, în timp ce cealaltă provine dintr-o săpătură arheologică, efectuată într-o așezare autohtonă de epoca romană²⁹.

²² Silviu I. Purece, în *ActaTS*, II, 2003, p. 131-132.

²³ Informație participant săpături.

²⁴ Informație dr. Petre Beșliu.

²⁵ C. Munteanu, în *Cymidava*, XXVII, 2005.

²⁶ Informație dr. Oltea Dudău.

²⁷ V. Suciu, *Tezaurul monetare din Dacia romană și postromană*, Cluj-Napoca, 2000, p. 60, nr. 124.

²⁸ S. A. Luca, Z. K. Pinter, A. Georgescu, *Repertoriul Arheologic al județului Sibiu*, Sibiu, 2003, p. 193, i.

²⁹ D. Popa, *Villae, vici, pagi. Așezările rurale din Dacia romană intracarpatică*, Sibiu, 2002, p. 90, nr. 288.